

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2024. április 15.

1. Növekszik a bűncselekmények száma Németországban

Múlt héten mutatta be Nancy Faeser (SPD) szövetségi belügyminiszter a 2023. évi német rendőrségi bűnügyi statisztikákat, amelyből kiderül, hogy jelentősen nőtt a lopások és az erőszakos bűncselekmények száma, valamint a külföldi és fiatal gyanúsítottak száma Németországban az elmúlt évben. A rendőrségi bűnügyi statisztikát (PKS) évente állítják össze Németországban a 16 tartományi bűnügyi hivatal által szolgáltatott adatok alapján. A PKS a rendőrség által kezelt valamennyi bűncselekményt nyilvántartja, mind a befejezett, mind pedig a büntetőjogilag releváns, csupán megkísérelt bűncselekmények esetében.¹

A tavaly Németországban regisztrált bűncselekmények száma 2016 óta a legmagasabb szintet érte el, a hatóságok összesen 5,941 millió bűncselekményt dolgoztak fel a szövetségi rendőrség 2023-as bűnügyi statisztikája szerint. Ez 5,5%-os növekedést jelent az előző évhez képest és 9,3%-os emelkedést a 2019-es, a COVID19 pandémiát megelőző évhez képest. Különösen meredek emelkedést mutatnak az adatok az erőszakos bűncselekmények és a lopások kapcsán. Csupán az utóbbi 1,97 millió esetet tett ki, ami 10,7%-os növekedést jelent a 2022-es évhez viszonyítva. Előbbi esetében, amely alatt a testi sértéseket, rablásokat és különböző szexuális bűncselekményeket értik, mintegy 214 ezer bűncselekményt regisztráltak a hatóságok, ami 8,6%-os növekedést jelent az előző évhez képest. A statisztikákból kiderül továbbá, hogy erőteljesen emelkedett a külföldi gyanúsítottak száma és aránya: míg a német gyanúsítottak száma egy év alatt mindössze egy százalékkal, mintegy 1,32 millióra nőtt, addig a nem német gyanúsítottak száma 17,8%-kal, mintegy 923 ezerre emelkedett. 22,8%-os növekedéssel azonban még ezt is felülmúlja a nem német gyanúsítottak száma a lopási bűncselekmények esetében, míg ezen a területen a német gyanúsítottak száma „csak” 7,4%-kal nőtt. A lopások felderítési aránya, bár magasabb volt, mint 2022-ben, alig 32%-kal, még mindig elég alacsony szinten volt a tavalyi évben. Egyúttal a fiatal gyanúsítottak száma és aránya is jelentősen emelkedett. 2023-ban körülbelül 104 ezer 14 év alatti gyanúsítottat azonosítottak, ami 43%-os növekedést jelent 2019-hez képest. A 14 és 18 év közötti fiatalok száma, mintegy 177 ezer gyanúsítottal, 17%-kal magasabb, mint 2019-ben volt. A növekedés mindkét csoportban ismét különösen a nem német gyanúsítottak körében volt szembetűnő, a 2022-es évi adatokhoz képest mindkét esetben meghaladta a 30%-t, míg a német gyanúsítottak esetében ez az arány kevesebb, mint 3% volt.

¹ A PKS tartalmazza az összes bűncselekményre és gyanúsítottára vonatkozó abszolút, valamint relatív számadatokat, amelyek a bűncselekmények gyakoriságáról tájékoztatnak a lakosok vagy bizonyos csoportok (korcsoportok, nemek, nemzetiség) tagjainak számához viszonyítva. A bűncselekmények következő főbb csoportjai azonban nem szerepelnek a PKS-ben: Állambiztonsági bűncselekmények, szabálysértések, közlekedési bűncselekmények, valamint olyan bűncselekmények, amelyek nem tartoznak a rendőrség hatáskörébe, mint például a pénzügyi és adóügyi bűncselekmények.

Ezzel szemben a csalások és a számítógépes bűncselekmények száma 2023-ban csökkent, miután ezek a területek a pandémia időszakában növekedtek. A hatóságok 2023-ban körülbelül 754 ezer csalást (5,9%-os csökkenés) és 134 ezer kiberbűncselekményt (1,8%-os csökkenés) regisztráltak. A statisztikákból kiderült továbbá, hogy az összes bűncselekmény felderítési aránya 1,1%-kal 58,4%-ra emelkedett.

A nyomozók a bűncselekmények számának hirtelen emelkedését többek között a COVID19 vírus megállítására bevezetett korlátozások eltörlésének tulajdonítják. Az elmúlt három jelentési év (2020, 2021 és 2022) után 2023 az első olyan év, amikor a közélet nagyrészt visszatért a normális kerékvágásba. *„Ez több lehetőséget és alkalmat eredményez a bűncselekmények elkövetésére”* – áll a jelentésben, amelynek készítői rámutatnak továbbá arra, hogy a gyermekeket és serdülőket különösen érintette a koronavírus miatti korlátozás a szociális kapcsolatok hiánya és a családon belüli lehetséges stressz miatt. Ez gyakran pszichológiai nehézségekhez vezetett, *„ami szintén befolyásolhatja a bűncselekmények elkövetésére való hajlamukat”*. Ezen felül a nyomozók az infláció okozta megnövekedett társadalmi és gazdasági terheket is a bűnözés egyik főbb mozgatórugójának tekintik. *„A gazdaságilag gyengébb régiókban magasabb az esetek és a gyanúsítottak száma”* – írják a jelentésben. A külföldi gyanúsítottak számának ugrásszerű növekedését a kriminológusok azzal magyarázzák, hogy továbbra is magas a bevándorlás aránya Németországba. Véleményük szerint fontos szerepet játszanak továbbá az első befogadóközpontokban uralkodó életkörülmények, a gazdasági bizonytalanság és az erőszakos tapasztalatok abban, hogy a külföldi gyanúsítottak aránya magas.

Faeser a jelentés bemutatásakor elmondta, hogy *„a bűnözés és az erőszak mögött meghúzódó társadalmi okokkal kell foglalkoznunk”*. Ezek közé tartozik az iskolai végzettség hiánya, a kilátástalanság és a gyermekszegénység. *„Ez azt is jelenti, hogy a jó szociál- és oktatáspolitikai leghatékonyabb megelőzés.”* A külföldi gyanúsítottak arányával kapcsolatban a miniszter zéró toleranciát hirdetett és elmondta, hogy *„a büntetőjogi következmények mellett ez azt is jelenti, hogy a külföldi elkövetőknek a korábbiaknál sokkal gyorsabban kell elhagyniuk Németországot. Aki nem tartja be a szabályokat, annak távoznia kell”*.

A statisztikák – már hivatalos bemutatásuk előtt is – megosztották a német közbeszédet és politikát, újbóli lendületet adva a Németországba irányuló bevándorlásról, a már Németországban tartózkodó migránsok integrációjáról, valamint a kitoloncolásokról szóló vitának és kérdésnek.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#), [ide](#) és [ide](#).

2. Olaf Scholz kínai útja

A hétvégén megkezdődött Olaf Scholz (SPD) kancellár többnapos kínai útja, amelynek középpontjában a kétoldalú politikai és gazdasági kapcsolatok álltak – ennek megfelelően a német delegációban népesen képviseltették magukat a gazdasági élet képviselői is. A látogatás első két napjának megbeszélései elsősorban a gazdasági kérdésekre koncentráltak. A tárgyalások során Scholz az európai autópiacon – kínai gépjárműgyártók előtt is való – megnyitása mellett szólalt fel. *„Az egyetlen dolog, aminek mindig világosnak kell lennie, hogy a versenynek tisztességesnek kell lennie. (...) Annak érdekében, hogy ne legyen dömping, hogy ne legyen túltermelés, hogy ne sérüljenek a szellemi tulajdonjogok.”* – mondta a kancellár Sanghajban a Tongji Egyetem diákjaival folytatott megbeszélésen. Egyúttal fontos, hogy a vállalatok számára engedélyezzék az új gyárak létrehozását

egyenlő versenyfeltételek mellett. Scholz óvva intette az európai cégeket a fokozott versenyhelyzettől való félelemről – ahogy a japán és dél-koreai autók németországi piacon való megjelenése előtt megfogalmazott félelmek is alaptalannak bizonyultak.

Scholz emellett kiemelte a két ország közötti tudományos csereprogramok elmélyítésének a fontosságát, melyek némileg visszaestek a COVID-19 világjárvány időszakában. A kancellár örömet fejezte ki a Németországban tanuló kínai diákok számának növekedésével kapcsolatban is. Az elmúlt években a Kínával való kutatási együttműködést geopolitikai feszültségek és biztonsági okok miatt kritizálták. Scholz a sajtó képviselőinek elmondta, hogy kedden Pekingben olyan nemzetközi kérdésekről szeretne tárgyalni, mint a klímaváltozás, a nemzetközi biztonsági és stabilitási helyzet. Míg a kancellár kínai útjának első két napja elsősorban a gazdaságról szól, addig a harmadik napon a politikai kérdések kerülnek előtérbe. Hszi Csin-ping állam- és pártfővel való találkozó mellett a tervek szerint megbeszéléseket folytatnak Li Csiang kormányfővel is.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Több fontos kérdésben is döntést hozott múlt héten a Bundestag

Több vitatott és megosztó kérdésben is döntést hozott a Bundestag a múlt hét folyamán. Ezek közül az egyik legnagyobb visszhangot kiváltó ügy az úgynevezett önrendelkezési törvény (Selbstbestimmungsgesetz) elfogadása, amely az 1980-ban elfogadott ún. transzszexuális törvényt írja felül. Ennek értelmében a jövőben sokkal egyszerűbb lesz megváltoztatni egy személy nemi bejegyzését az anyakönyvi hivatalban, tehát a transzneműek és interszexuálisok, valamint a magukat sem férfiként, sem nőként nem azonosító személyek számára a nemi bejegyzés megváltoztatása pusztán adminisztratív aktussá válik. A korábbi törvény előírta, hogy az érintetteknek két pszichológiai szakvéleményt kellett benyújtaniuk ahhoz, hogy megváltoztathassák a nemük vagy keresztnévük bejegyzését, amelyről végül az illetékes járásbírósa döntött. Mostantól azonban ez egy egyszerű nyilatkozattétellel is megoldható lesz. A 14 év alatti gyermekek esetében a szülők nyújthatják be majd a szükséges nyilatkozatot az anyakönyvi hivatalhoz – azonban ötéves kortól a gyermeknek beleegyezését kell adnia ehhez. A 14 évesnél idősebb fiatalok ezt maguk is megtehetik, de csak a szüleik beleegyezésével. Mindkét esetben szükséges azonban az előzetes tanácsadással szóló nyilatkozat. Arról, hogy milyen gyakran lehet a nemek bejegyzését változtatni, nem határoz a törvény. Azonban erre vonatkozóan egy zárolási időszakot is előírtak – csak egy év elteltével lehet majd a bejegyzést újra változtatni. Elméletileg tehát egy személy minden évben megváltoztathatja a nemére vonatkozó bejegyzését.

A Bundestag szabaddá tette az utat a menekültek és menedékkérők fizetőkártyájának bevezetése előtt, így a jövőben ezen személyek számára nyújtott állami ellátások egy részét a fizetőkártyára történő jóváírás formájában biztosítják majd, és nem készpénzben fizetik ki őket, mint ezelőtt. A rendszer bevezetésének egyik nem titkolt fő célja, hogy megakadályozza, hogy a migránsok pénzt utaljanak át embercsempészeknek vagy külföldi családtagoknak és barátoknak, tehát német adófizetői pénzeket külföldre juttassanak. „A fizetőkártyával a mindennapi áruk és szolgáltatások, valamint a szupermarketben történő bevásárlás, a fodrászhoz való látogatás vagy a jegyautomatánál történő jegyvásárlás is kifizethető” – mondta Nancy Faeser (SPD) szövetségi belügyminiszter. A készpénzfelvétel lehetősége azonban korlátozott, figyelembe véve az egyedi eseteket és a helyi körülményeket, tehát a törvény mostantól előírja, hogy az ellátó hatóságok maguk dönthetnek arról, hogy a kártyatulajdonosok mennyi készpénzt vehetnek fel egy bizonyos időn belül.

Az új rendszer és fizetőkártya bevezetéséről Olaf Scholz (SPD) kancellár és a tartományi miniszterelnökök már múlt év november 6-án megegyeztek, azonban a részletek pontos kidolgozása a Zöldek fenntartásai miatt lassan haladt előre.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Előrejelzés Németország lakosságának alakulásáról

A Bertelsmann-Stiftung legújabb elemzése szerint 2040-ig minimálisan fog csak változni Németország lakossága – a tanulmány szerint a következő 16 évben csak mintegy 0,6%-kal fog nőni a német népesség. Míg azonban elsősorban a déli és a legtöbb nyugati tartományban akár jelentős mértékben is növekedhet a népesség, addig keleten drasztikus népességcsökkenésnek lehetünk majd a tanúi. Az előrejelzés szerint a lakosság száma Szász-Anhaltban várhatóan 12,3%-kal, Türingiában 10,9%-kal, Mecklenburg-Elő-Pomerániában pedig 7,3%-kal csökken 2020-hoz képest. Kisebb mértékben, de szintén csökkenés prognosztizálható Szászországban (-5,7%) és Brandenburgban (-2,4%). Ugyanakkor a nyugaton fekvő Saar-vidéket is súlyosan érinti a népesség csökkenés – itt -5,3%-os értékkel számolnak a szakértők. Ezzel szemben a nagyvárosokban és az agglomerációkban teljesen más a helyzet. Berlinben például 2040-re 5,8%-os növekedés várható., míg Baden-Württembergben (+4,6%) és Bajorországban (+4,4%) szintén jelentős növekedés várható 20 éven belül. A számítások szerint Hamburg városállam lakossága 2040-ig várhatóan 3,5%-kal nő majd.

Ugyanez vonatkozik a keleti tartományok városi területeire is – Szászország legnagyobb városának, Lipsének a lakossága 2040-ig várhatóan 14,7%-kal fog növekedni, amely minden más településnél nagyobb arányú növekedés. Néhány nyugati tartomány népessége ezzel szemben alig változik – Észak-Rajna-Vesztfália az előrejelzések szerint minimális, 0,1%-os csökkenéssel, míg Alsó-Szászország 0,1%-os növekedéssel számolhat.

A tanulmány összegzése szerint így 2040-ben Németország lakossága csak kevéssel fog eltérni a 2020-ban számolt 83,2 milliós számtól. A szerzők szerint mindezért elsősorban a társadalom növekvő előregedése tehető felelőssé. Az egykori „baby boomerek” lassan elérik a nyugdíjkorhatárt, a foglalkoztatottak száma pedig csökken. A 65 év feletti aránya a teljes népességen belül a 2020-ban mért 22%-ról 2040-re 28%-ra emelkedik. Ezzel egyidejűleg a potenciálisan foglalkoztatottak aránya 54%-ról 48%-ra csökken. Ralph Heck, a Bertelsmann Stiftung elnöke szerint mindez előrevetíti a gazdasági és infrastrukturális szemléletváltás szükségességét. *„Most célzott stratégiákra van szükség az idősebb generációk számára megfelelő infrastruktúra kiépítéséhez és a felmerülő gazdasági kihívások leküzdéséhez.”* – fejtette ki Heck a tanulmány bemutatásakor.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Politikatörténelmi pillanat: AfD-s listavezető részvételével tartottak televíziós vitát

Amikor tartományi parlamenti választások előtt tartományi listavezető politikusok vitáznak a televízióban, az általában nem sok érdeklődést vált ki Berlinben vagy a német politikában. Más volt azonban a Welt-Tv múlt hét csütörtök esti műsora, amelynek keretében Mario Voigt (CDU) és Björn Höcke (AfD) tü링iai listavezetők és pártelnökök vitáztak egymással. Az „összecsapás” híre már annak megvalósulásának bejelentésekor is nagy port kavart, hisz az AfD minden szinten (szövetségi, tartományi, helyi) úgynevezett politikai karanténban van a német pártrendszeren belül, a többi párt semmilyen formában nem működik velük együtt és még sosem vehetett részt AfD-s képviselő választások előtti TV vitában. Most azonban, hogy az AfD Tübingiában – ahol szeptember 1-jén tartják a tartományi parlamenti választásokat – hónapok óta egyértelműen vezet a CDU előtt a közvélemény-kutatásokban, valamint az AfD-t szövetségi szinten is második legerősebb pártként mérik, Voigt elvállalta, hogy élő, nyilvános vitában áll ki a Tübingi Alkotmányvédelmi Hivatal által szélsőjobboldaliként számon tartott Björn Höcke ellen, akinek pártját ugyanez a hivatal bizonyítottan szélsőjobboldali kategóriába sorolt korábban. A műsorban való részvételt a tübingi kormánypartok (Die Linke-SPD-Zöldek) egyik képviselője, köztük a regnáló miniszterelnök, Bodo Ramelow (Die Linke) sem vállalta, arra hivatkozva, hogy az teret engedhet a szélsőjobboldali eszméknek, amihez ők nem járulnak hozzá, mint Voigt, akit emiatt kritikával is illettek.

A miniszterelnök jelöltek heves vitája leginkább az Európai Unióról, a migrációról, a szakképzett munkaerőhiányról, gazdaságpolitikáról, valamint antiszemitizmusról szólt. A 70 perces műsorban mindössze kevesebb, mint 15 perc jutott a valóban Tübingia specifikus kérdésekre.

A vita nem csak előtte, de a műsor után is megosztotta a német közvéleményt: sokan kifogásolták, hogy Voigt egyáltalán akarta és kereste ezt a vitát, valamint, hogy a TV-társaság a műsort fő adásidőbe tette, amivel politikailag felértékelte Höckét. Mások azonban – köztük Friedrich Merz, CDU pártelnök – fontosnak tartják, hogy tartalmi vitákat is folytassanak az AfD-vel, megmutatva azzal a párt feltételezett inkompetenciáját, valamint veszélyét a demokráciára és a német gazdaságra nézve. Arról, hogy ki nyerte a vitát szintén igencsak megoszlanak a vélemények.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. A tavalyi rekordév után tovább nőtt haditechnikai export értéke

A 2023-as – eddigi – csúcspont után a német haditechnikai eszközökre vonatkozó kiviteli engedélyek száma az idei év elején tovább emelkedett. Mindenekelőtt az Ukrajnába irányuló növekvő fegyverszállítások miatt. Január 1. és március 27. között a német kormány legalább 4,89 milliárd euró értékben hagyta jóvá haditechnikai cikkek kivitelét – mely majdnem annyit tesz ki, mint 2023 egész első félévében exportált eszközök értéke (2023 első hat hónapjában ez az összeg 5,22 milliárd eurót tett ki). A fegyverszállítmányok közel háromnegyedét – 72%-át, azaz 3,54 milliárd eurót – Ukrajnának szánják – derült ki a Szövetségi Gazdaságügyi Minisztérium közleményéből.

Ukrajna után a legfontosabb kedvezményezett ország Szingapúr volt 583,9 millió euróval. Ezt követte India (143,3 millió euró), Szaúd-Arábia (126,4 millió euró) és Katar (97 millió euró). Szaúdi-Arábia esetében az előző, CDU/CSU és SPD, vezette szövetségi kormány 2018-at követően nagyrészt

leállította a fegyverszállításokat a királyság jemeni háborúban való részvétele és Dzsamál Khashoggi újságíró isztambuli meggyilkolása miatt. Tavaly azonban a kormány a korlátozások enyhítése mellett döntött. A minisztérium közleményében kiemelte, hogy a Szaúd-Arábia számára engedélyezett export „szinte kizárólag” az EU- és NATO-partnerekkel közös projektekhez kapcsolódik. Az SPD, a Zöldek és az FDP koalíciós tárgyalásai során valójában a fegyverexport korlátozását és egy erre irányuló ellenőrzési törvény bevezetését tűzték ki célul, azonban az ukrajnai háború ezen a téren is radikális politikai újraértékelésre készítette az Olaf Scholz (SPD) vezette szövetségi kormányt. 2022 óta az Ukrajnának szállított német fegyverek értéke folyamatosan nőtt. Míg a háború első évében 2,24 milliárd euró értékben adott át Berlin fegyvereket az ukrán félnek, addig ez az összeg 2023-ban már 4,4 milliárd euróra nőtt.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Újdonságok

Legújabb német nyelvű podcastunk, ami a többség nélküli kormányzásról, valamint ennek Európára nézve való relevanciájáról az [MCC Youtube-csatornájára](#) vagy [honlapunkra](#) kattintva érthető el.

Cikk- és interjúajánló

A Kossuth Rádió V4 Magazin c. műsorában kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter a lengyelországi önkormányzati választások eredményét elemezte.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Médiaklikk honlapjára](#).

Újjáéled a weimari háromszög: Németország, Franciaország és Lengyelország közösen köteleződtek el Ukrajna további támogatása mellett. Közben az együttműködést belső történelmi ellentétek és külső érdekek is befolyásolják. De vajon milyen ereje lehet egy történelmi konfliktusokkal terhelt háborúpárti szövetségnek? Erről beszélt kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter az M5 Ez itt a kérdés c. műsorában.

A teljes műsor megtekintéséhez kattintson az [M5 Youtube-csatornájára](#).

A Hit Rádió Világnézet című műsorának adásában Dobrowiecki Péter, Intézetünk kutatási vezetője beszélt Németország katonai átalakításáról és az ukrán háborúról.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Hit Rádió honlapjára](#).

Kutatási vezetők, Dobrowiecki Péter elmondta a németországi kannabisz legalizációról elmondta, hogy német kormánypártok népszerűsége bezuhant, a valós problémák kezelése helyett inkább a drogliberalizációval próbálnak szavazókat szerezni, vagy megtartani.

A teljes interjú elolvasásához kattintson a [Mandiner honlapjára](#).

A Jog és Igazságosság párt kapta a legtöbb szavazatot, de az eloszlás alapján pozíciókat veszített az ellenzéki párt a lengyelországi helyhatósági választásokon – nyilatkozta kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter az Infostart - InfoRádió kérdésére.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson az [Infostart honlapjára](#).

A lengyel katonai vezetés helyén kezeli a kedden kezdődött háromnapos belorusz hadgyakorlatot, amely közvetlenül az országhatár mentén is zajlik – mondta kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter a TrendFM műsorában. Továbbá beszélt arról is, hogy miért csoportosítottak nagyobb lengyel haderőt már korábban a fehérorosz, valamint a kalinyingrádi határra, és hogy miért támogatja a lengyel lakosság a kormány fegyverkezési tervei.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [TrendFM honlapjára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu